

Zbigniew Machej

* * *

Po grenkih urah boja z nespečnostjo
 je pesnika končno odnesla silovita plima spanca
 in zdaj njegova glava plava
 v vijoličasti svetlobi joda. Brez orožja,
 brez strateškega načrta in spomina drsi
 med prameni ribjih okostij,
 skozi temo litoželezne rje, bencinske mavrice,
 antracitne črnine. S kredasto belim obrazom,
 kot da obiskuje pekle.
 Molče, molče,
 ampak z usti, odprtimi kot za petje.
 O, nesrečni, kakšno pesem
 bi zdaj še lahko zapel?

Regrati

Puhaste krogle, ki se tiščijo v senci
 odčvelih jablan in dvigajo glave
 med zelenino visokih trav. Nežne kupole,
 lahke kot pena kipečega mleka.

Njihova snov se še ni spremenila,
 njih bežni pojav še ni preminil.
 Ni jih še razpršil dež
 iz težkih, bratomornih oblakov.

Ni jim še slave pobralo
 rezilo kose junaške. Ni jih še
 veter razpihal, pregnal,
 odnesel, ampak, ves topel
 in blag, jih obkroža in boža
 in z njih jutranjo roso suši.

Verzi za v spominsko knjigo

Ne misli preveč na preteklost,
ne daj se ujeti hrepenju.
Pripravljaj politične zarote,
snuj nove erotične intrige,
odevelih ljubezni ne obžaluj.

Nauči se novih umet(el)nosti,
loti se vseh mogočih poklicev.
Naredi tisoč različnih stvari,
včasih pa ne naredi nič
in samo mirno, potrpežljivo čakaj.

Odkrivaj tuje kraje, daljni svet,
ampak na njegovo dobrohotnost ne računaj.
Njegove namere trezno preiskuj,
naj se tvoje kože ne polasti
za ceno, ki bi bila le preнизka.

Oblike, barve, okuse, vonje,
ritme in odtenke sveta
si prisvajaj z izbirčnostjo, ki naj bo modra.
Lahko se jim daš celo zapeljati,
ampak ne hōti jim gospodovati.

Bodi komu brezmejno zvest.
Uči se umirati, vse izgubiti,
na samega sebe pozabiti.
Najdi spet upanje v brezupu.
Samo tako lahko dobiš vse.

Ko je ugasnil ogenj

Ko je ugasnil ogenj, je bilo konec z življenjem.
Ranjence so puščali v ledu, v snežnih zemetih,
in konji so od bolečin grizli okamnelo zemljo.
Ljudje so se topli za pest slame, za odvrženi kos prepečenca,
oficirski škornji so teptali mrhovino.
Stavbe so požigali iz besa, iz zavisti,
da so drugi pod njihovo streho našli zavetje,

v mestih se je širil tifus. Od hiše do hiše
 so se opotekale črne mumije in prosjačile za kruh.
 Po ulicah je gorel ogenj, v strašnem mrazu
 so čakala na pomlad trupla, gmote ledu,
 ki so s hrbti podpirala zidove po zakotjih.
 In tujost je visela nad večino prostranstva,
 ko se je skozi lazarete, iz ruskega ujetništva,
 vračal v Galicijo Aleksander Fredro.

Zbigniew Machej, roj. 1958. Po študiju polonistike in religiologije v Krakovu se je naselil v Cieszynu, na meji s Češko-Slovaško, in tu poučuje na gimnaziji. Prva zbirka (v legalni založbi — s podnaslovom: pesmi iz let 1978—1981): *Sladokusci, ljubimci in najeti morilci*, 1984, nato dve v ilegali: *Pesmi za moje prijatelje, izbrane iz let 1978—1987*, Krakov 1988 in *Speča muza* (pesmi iz let 1982—87), 1988, od koder so prevedene pesmi.

Prevod iz kitajščine

Ponoči je dal potegniti lampjone
 ves čas je pripotela svila
 s tanko zarzarenimi divjimi golemi
 ki so letelo proč.

Zjutraj sem šla k tekli
 do bi našla mesto iz pesmi
 ki si jo napisal xatne
 ampak najin most je odnesla voda
 ko je pristopila dozore

Mogla je ovija pot
 k tebi ljudi in rebrna nitka

* A. Fredro (1793—1876), poljski komediograf in pisatelj, ki je 1812 prišel do Moskve z Napoleonovo vojsko in preživel njen zimski umik.